

64 дні в зоні відчуження

26 квітня в Україні - День Чорнобильської трагедії. З цього приводу хотіла б згадати документальну стрічку з новим поглядом на причини аварії на Чорнобильській атомній електростанції з дуже багатозначною назвою «Російський дятел». Вона здобула сенсаційну перемогу на престижному кінофестивалі «Санденс» у Парк-Сіті, штат Юта, США. Фільм переміг у номінації «Найкращий закордонний документальний фільм». На кінофестивалі він представляв Велику Британію. Однак усі події розгортаються в Україні, і з Чорнобильської зони поступово переходять на Євромайдан. Центральна постать «Російського дятла» - київський художник Федір Александрович, який розслідує причини аварії на ЧАЕС. За його версією, катастрофа була спланованою, а наказ, що призвів до вибуху, надійшов від вищого керівництва Кремля з метою замаскувати провальне будівництво загоризонтного локатора «Дуга» поблизу електростанції. Фільм став відкриттям для американської публіки, яка була від нього в захваті. Адже багато хто чув дещо про Чорнобиль, але ця кінострічка дала їм абсолютно інакше бачення. Після показів глядачі не тільки аплодували, а й пропонували гроші на АТО.

Минулого понеділка в редакції районної газети зустрілася з одним із тих, хто особисто побував у зоні відчуження після того, як там сталося лихо. Із 26 жовтня по 31 грудня 1987 року **Анатолій КАБАНЕЦЬ** разом із двома сарненцями (Петром Дмитруком, який уже помер, і Володимиром Нагороднім) безвіздно перебували на радіаційно забрудненій території. Анатолій трудився в Сарнах на ремонтно-транспортному підприємстві водієм. Із військкомату отримав повістку, пройшов медичну комісію й згодом сімох чоловіків із району, яких супроводжував майор Лабушев, автобусом повезли спочатку в Білу Церкву, а потім у село Оране Іванківського району Київської області.

Звідти трьох сарненців забрали в Чорнобиль, у склад єдиного батальйону. Анатолій щодня їздив на АЕС і в Прип'ять, куди возив представників радянського міністерства, журналістів. Робочий день тривав (виписували путівку) з 8 ранку до 23.00 (об'їздив усю 30-кілометрову зону), а в табель ставили 8 годин. Тож коли з часом почав оформляти пенсію, вийшла вона 160 карбованців. Ще 30 доплачували з військкомату. Та й із нинішніми цінами вона не така, як він потребує.

Коли відзначає з побратимами чергову річницю Чорнобильської трагедії, говорять про різне. Пам'ятає, як на другий день після приїзду в Чорнобиль командири організували колективний похід у кінотеатр на перегляд фільму. Було якось моторошно, повітря стояло важке. Згадують, як жили — навколо пустка, а до них прибилася кішечка. Така маленька, а справлялася зі здоровенними щурами, що ходили по підлозі, як господарі." Годували ж їх, чого гріха таїти, не так, як тих, хто приїжджав працювати вахтовим методом. Біля гарніру часто лежав шматок гнилого помідора чи несвіжої рибини. Звісно, офіцери харчувалися в їдальні по талонах.

Коли Анатолій Миколайович повернувся додому на підприємство, де трудився, отримував гідну зарплату в потрійному розмірі. Коли ж іншим із платнею стало сутужно, прикро було чути від декого образливі слова, що казали, киваючи на ліквідатора: «Ось хто забирає ваші гроші...». Нічого не вдієш, в житті й такі зустрічаються.

Скільки років минуло, а події того часу не забуваються. Афганці йшли проти ворога з автоматами й на танках, каже чоловік. Ліквідатори ж проти «мирного» атому, що

вийшов з-під контролю, - з голими руками. Згадує, як після кожного виїзду автомобіля заїжджали на мийку, а згодом вимірювали радіацію. Найдивніше те, що її показники зашкалювали, ставали ще більші. Як з'ясували, через воду, що була також забруднена. Коли приїжджало начальство, одягали одноразові костюми та взуття, а залишаючи територію, викидали їх.

Відповідальний водій щодня перестилав на сидіннях накидки, якими слугували простирадла, не підозрюючи, що це нічого не змінює. Частими гостями були також іноземці — італійці, японці. Останні навіть демонстрували особливі костюми захисту, схожі на скафандри, але легкі, ніби пір'інка. Переказували, що в нашій країні відмовилися їх купувати через високу ціну.

Сивочолий чоловік розмірковує про пільги: «Вони мають бути постійні. А не так, що з одних людей, які їх заслуговують, зняли, а іншим дали. Чому не хочуть іти молоді люди в армію? Вони повинні знати напевне, що захищені державою».

Анатолій Кабанець має 3 групу інвалідності у зв'язку з виконанням військових обов'язків на Чорнобильській АЕС. Раніше мав можливість поїхати на оздоровлення за санаторно-курортною путівкою, в аптеці отримати всі необхідні ліки. За останні два роки багато чого змінилося, стало гірше. Він ніколи нічого не просив. Упродовж 16 років стояв на черзі, чекаючи на квартиру. Ні на кого не скаржиться, а просто живе. Каже: «Аби Бог посилав здоров'я».

Марія Кузьмич